

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr. Megjelenik minden héten egyszer : Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos : ISSEKUTZ JÁNOS. Kiadó : Papp György, Gyulafehérvár.	Szerkesztőség és kiadóhivatal : Püsp. Lyc. nyomda Gyulafehérvárt. Hirdetések díjszabály szerint.
---	--	---

Az erdélyi koadjutor felszentelése.

A budavári Mátyás-templom május hó 1-én ritka szép ünnepélynek volt színhelye. A fővárosban emberemlékezet óta nem volt püspökszentelés, ma abból az alkalomból, hogy az erdélyi segédpüspökké kinevezett *Majláth* Gusztáv grófot Császká György kalocsai érsek felszentelte püspökké, ezt a fényes szertartást Budapesten tartották meg, még pedig oly nagy pompával, a milyen a katolikus egyházban szokásos nagy pompakifejtés mellett is ritka.

A felszentelendő egyházzfő, gróf *Majláth* Gusztáv, ki eddig Komáromban helyettesítette Molnár János apátot, a szentháromság-téren lévő Majláth-palotában várta a felszentelési ceremóniának kezdetét. Pont nyolcz órakor megjelent a házban a felszentelésnél segédkező papság és égő gyertyák fénye mellett kísérte át a fiatal főpapot a remek szép templomba, melyben egy improvizált oltár volt felállítva, melynél a felszentelendő püspök felöltötte a miserubát.

A templomban már előzőleg megjelentek a Majláth- és Zichy-család tagjai, a Csáky-Pallavicinok, továbbá Jósika Samu ő felsége személye körüli miniszter, mint az erdélyi státus elnökének vezetése alatt Ugron Gábor, dr. Györfy Gyula, dr. Groisz Gusztáv, Novák Ferencz kir. tanácsos, dr. Szamosi János, Pál István, Dörgő Albert, dr. Finály Henrik, mások.

A gyulafehérvári káptalant, melyhez most Majláth Gusztáv gróf tartozik, Fabián Sándor kanonok képviselte. A főváros képviselőjében Medrey Zsigmond jelent meg. Az első padsorokban helyet foglaltak továbbá a budai kath. legényegyesület s az orsz. központi legényegyesület tagjai zászlók alatt, a Ranolder-intézet növendékei, s az orsz. vakok intézetének lakói, tanítók vezetése alatt.

A felszentelést Császká György kalocsai érsek végezte nagy pompával. Az egyházi asszisztenciát képezték Steiner Fülöp székesfehérvári és Boltizár esztergomi segédpüspök, továbbá Roszival kanonok, Bogisich püspök, Vézinger Károly apát, Drechsler bécsi esperes, Galesek theologiai tanár s nagy számú papnövendékek.

A szertartás elején Császká György kalocsai érsek kérdést intézett a gyülekezethez, mi a kérésük. A segédkező papság erre azt felelte, hogy kéri a felszentelést. Az érsek ismét azt kérdi, van-e pápai felhatalmazás. Igenlő válaszra felolvasták a pápának erre vonatkozó okiratát, mire Majláth gróf az érsek elé térdelve letette a hitvallást s felelt mindama kérdésekre, melyek a hit és erkölcs megtartására vonatkoznak. Ezután következett a tulajdonképpeni felszentelés, a mikor az érsek az új püspök fejét szentelt olajjal megkenste, megáldotta s kezébe adta a pásztorbotot s ujjára buzta a püspöki gyűrűt.

Ez után ezeremonia után *Majláth* gróf hálaképpen felajánlott az érseknek két nagy égő viaszgyertyát, két kenyeret, egyet arannyal, egyet ezüsttel bevonva, s ugyanígy ékesített két hordócska bort, mely után a segédkező püspökök esőkjait fo adta. Csak ezután kezdődött a nagymise, melyet Császká György és Majláth gróf püspökök tartottak. A szertartás alatt a Ranolder-intézet növendékei énekeltek a kapella, végeztével pedig a vakok intézetének fi- és növendékei adtak elő könyekig megható egyházi karénekeket, Piváry Ignác kegye statító-rendi pap vezetése alatt. A szertartás után *Majláth* püspök áldást adott, mire a papság élén elhagyta a templomot. A felszentelés után az erdélyi katolikus státus tagjai tisztelgtek *Majláth* püspöknel, Jósika Samu báró miniszter vezetésével, a ki rövid, szép beszédben üdvözölte őt. A püspök szép szavakban köszönte meg látogatást, s ígérte, hogy mindent megtesz az egyház érdekében s megosztja a terhet, a mely az öreg erdélyi püspök vállaira nehezedik, a vállalva működik az egyház érdekében a jövőben is.

Délben, fél 12 órakor Császká György kalocsai érsek tárnok-utca 5. szám alatti palotájában reggeli volt.

Az ebédnél Császká György püspök felköszöntötte a királyt és a pápát, mire *Majláth* Gusztáv gróf lelkes szavakban felköszöntötte az őt felszentelő püspököket : Császká, Steiner és Boltizár egyháznagyokat. Végül dr. Györfi Gyula az erdélyi státus nevében d- vözölte az új segédpüspököt, *Majláth* Gusztáv grófot.

Ma már fel van avatva segédpüspökünk ; ez által

megnyerte az erdélyi egyházmegyére kiterjedő kormányzati hatalmat, kezébe van letéve azon hatalom, mely által egyháza híveinek megmutatja azt, hogy minő úton és minő irányban kell haladniok a végből, miként hitbeli hivatásukat megtarthassák és öregbithessék.

De eltekintve ettől állási politikával is összefügg, a mennyiben történelmünk minden sorából kitűnik az, miként Erdély püspökei mindannyiszor, valahányszor a szükség követelte, kötelességüknek ismerték el, ezen országrész belügyeibe is befolyni, tehát nemcsak egyházmegyéjének kormányzása, hanem a politika teréni munkássága, sőt útmutatása is össze van forrva állásával.

Mi várjuk körünkbe, sokat remélünk a fiatal és erős segédpüspök urtól, a mint reméltek azok is, kiknek körében alig pár évet töltött.

S.

Torna verseny.

A dévai kerületi tornaverseny végrehajtó bizottsága a következő átiratot küldötte meg a gymn. igazgatósághoz :

Tekintetes Igazgatóság !

A nagyméltóságú magyar királyi V. K. Ministerium 20.302—1897. számú rendeletével a *debreczeni, kolozsvári, nagyszombati és nagyvárad* tankerületek területén működő középiskolák, tanítóképezdék, polgári- és kereskedelmi-iskolák ifjúsága a f. 1897. évi *junius hó 20-án* reggel 8 órakor, kedvezőtlen idő esetében a következő rapon Déván rendezendő kerületi tornaversenyre osztatván be, a midőn e magas ministeri rendelethez képest a Tekintetes Igazgatóság vezetése alá eső intézet szíves jelentkezését kérnök, egyuttal legyen szabad az iránt is teljes reménységünket nyújtánítani, hogy ugy a Tekintetes Igazgatóság, mint a tanári kar e tornaverseny sikeresítése érdekében hazafini lelkesedéssel közreműködni s alólírott végrehajtó bizottságot minden kitelhető módon támogatni méltóztatik.

Az 1893. évi márczius 23-án 699. eln. sz. a. kiadott verseny-utasítás értelmében a tornacsarnokkal rendelkező tanítóképezdék és felső kereskedelmi iskolák növendékeivel a gymnasiumok és reáliskolák V—VIII., a polgári iskolák V—VI. osztályai versenyezhetnek. Egy tanintézet részéről legalább 12 tanuló ve-

ja által a tüdő térfogata jelentékenyen növekedik, a szív működés gyorsabb és erősebb lesz, a szív izomzata nem tulságos kerékpározás által erősödik, az étvágy és az alvás jelentékenyen javul, a vállalkozási szellem és hidegvértség növekedik, az önbizalom emelkedik, a kedélyállapot javul; egyszóval a test és szellem erősödik.

A tulságosan sok kerékpározás azonban rendkívül egészségtelen, főként szívbetegre nézve, a kikre könnyen végzetessé is válhatnak. A nőknek naponkint legfeljebb 50—60 kilométert és óránként 15—18 kilométernyi utat szabad megtenniök.

A biciklizés ellenzői azszal érvelnek, hogy miként a varrógépen való varrás, ugy a biciklizés is egészségtelen. Ez azonban helytelen állítás, mert a míg a varrógépen meggörnyedve, zárt szobában és csupán a lábakkal dolgoznak, addig a biciklizés közben a szabad levegőben vannak, olykor igen mélyen lélegzenek, felső testük egyenesen áll és ugy a végtagok, mint a törzs összes izmai működnek. E mellett a szabad környezet a kedélyre is trissióleg hat.

Igen szapora légzésűekre és szívdobogásnakra fontos, hogy vagy lassabban haladjanak vagy le is szálljanak. Magas hegyekre vagy tolják vagy tolassák a kereket és mellette sétáljanak, ezzel a kerékpározás mellett a turista sportnak is áldoznak. Alacsony hegyekre felkerékpározhat az egészséges és ép szívű nő. Fontos, hogy a nők egyenesen üljenek a nyergén és kövér nőknek jól kell ügyelni arra is, hogy a nyereg jó és célszerű legyen.

A nők ne viseljenek kerékpározás közben fűzőt sem pedig szoros övet, de ha nem nélkülözhetik a fűzőt, ugy legalább rövidet viseljenek.

A kerék ugy legyen szerkesztve, hogy a nő kezével könnyen elérje a kézifogót, hogy ne kelljen elő hajolnia. A nyereg akkor van jó magasságban, ha kényelmesen ülhet rajta és az egyik sarkával a pedal legmélyebb forgópontját eléri, a nélkül, hogy oldalra kellene hajolnia, vagy hogy lábát teljesen ki kellene nyújtania.

Másként van a dolog a beteg nőkkel szemben. Nagy gond helyezendő arra, hogy ily nők tul ne erőltessék magukat, csak rövid ideig, lassan és kis utakat tegyenek meg.

Idült hörgőhurtnál, egyes tüdővész eseteknél és szívbántalmaknál határozott javulást észlelnek a kerékpározás által. Főkép jó hatással van ez az ideges nőkre és hiszteriásokra, izomgyengeségben szenvedőkre és gyenge alkatu, valamint vérszegény nőkre nézve is. Az idees gyomorbántalom is jelentékenyen javulhat. Több esetben tapasztaltuk, hogy oly nőknél, kik ideges alapu fűlzugásban szenvedtek, a kerékpározás folytán a fűlzugás javult, sőt teljesen meg is szűnt.

A gerincoszlop elferdülése javulhat a kerékpározás folytán, de viszont, ha nem egyenesen ülnek a nyergén, vagy ha csak egy kézzel tartják a korongot, a gerincoszlop elferdülései felléphetnek, illetve a meglevők nagyobbodhatnak.

Amerikából és Franciaországból számtalan jelentés szerint a kerékpározás különböző női betegségekre is jó hatással volt.

A felemlített számtalan előnyeivel szemben a kerékpározásnak csak csekély és említésre is alig érdemes hátrányai vannak. Az alacson kerékről való leesés a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Tulságos lesoványodás és a joggal félt szívbetegségek is csak túlerőltetésre vezethetők vissza. Meghűlések az ismert elővigyázati óvszabályok folytán elkerülhetők.

het s a minimumom alól jelentkező több intézet tanuló egy csoportban nem egyesíthetők.

A résztvevő intézetek igazgatóságainak hivatalos pecsétével és aláírásával megerősített igazolványai alapján a név szerint felsorolandó tanulók, tornatanárok és kísérő tanárok M. A. V. személy- és vegyes vonatain kisebb csoportokban fél harmadosztályu menetjegy váltása mellett a II-ik, nagyobb csoportokban a III. kicsi-osztályban utazhatnak. Az igazgatóságok előzetes megkeresésére az illető üzletvezetőségek külön kocsiszakaszok fentartásáról is készségesen gondoskodni szokta.

Az egyes tanintézetek résztvevő ifjúsága elindulás előtt a torna utasítások értelmében orvosi vizsgálat alá veendő s egyforma tornász ingben, egyenlő sapkával és övvel, fekete bőrbizipőben, intézeti zászlajával és hazulról hozandó jelző-táblával vonul be, lehetőleg úgy indulván; hogy június 19-én d. u. 6 órakor a csángótéri versenyterén tartandó próbán minden intézet részvevője legyen.

Epen azért a nagyváradi és debreczeni tankertületekből legajánlatosabb június 19-én d. e. 10 ó, 48 p., a kolozsvári és nagyszebeni tankertületekből d. u. 4 ó. 14 p.-kor Dévára érkező vonatokhoz csatlakozni, mert az Arad felől esti 8 ó. 52 p. és a Brassó-Tóvis felől 10 ó. 52 p.-kor érkező vonatokkal a próbára elérkezni a másnap reggel 6 órakor kezdődő gyülekezéshez jól előkészülni nem lehetséges. A résztvevő ifjúság és tanárok ingyen elszállásoláson felül a lehető legolcsóbb ellátást óhajtanók biztosítani. Epen azért addig is, míg a részletes programot és kérdő-íveket megküldhetnők tisztelettel kerjük a Tekintetes Igazgatóság nyilatkozatát legkésőbb f. évi május hó 15-én az iránt: hány minő osztály s kora ifjú jeientkezik? s a torna-tanáron kívül hány vezető tanárra számíthatunk? Később jelentkezők figyelembe nem vehetők.

Együttal azt is kérjük már most bejelenteni: mely intézetek szándékoznak a verseny nap délutáni 4 óra 14 perczkor Aradnak és esti 8 óra 52 perczkor Tóvis—Kolozsvár Brassó felé induló vonatokkal elutazni, a kik óhajtanak a június hó 21-én reggeli 5 óra 5 perczkor Piskin át Vajda-Hunyadra induló s oda 7 óra 13 perczkor érkező vonattal a hunyadi lovagvár és vasművek megtekintésére kintazni? Utóbbiak bazar-V.-Hunyadról Kolozsvár—Brassó felé d. e. 9 óra 53 perczkor, Arad felé pedig d. u. 2 óra 43 perczkor eszközölhető. A kirándulásra jelentkezők olesó ellátást Danilla György polgármester és Schalat József kir. bányatanácsos arak elnökiele alatt megalakuló helyi bizottság eszközölné.

A tornaverseny tömeges versenyein résztvevő intézetek az Utasítás 10 §-a értelmében a tornatanár és résztvevő ifjak nevét tartalmazó elismérő oklevelét kapnak. Az egyes versenyek győztesei arany, ezüst és bronzérmekekkel lesznek okjuttatva. Az Utasítások példányaival azonban nem szvlgálhatunk s azokat az összes intézetek az 1793. évi 699. eln. sz. r. kapcsán különben is megkapták volt.

Minden a versenyre vonatkozó tudnivalóval a végrehajtó bizottság ügyvivő alelnöke és íródája (dényai m. kir. áll. főreáliskola) fog szolgálni, a hova az írásbeli jelentkezéseket is tisztelettel kerjük.

Kik is hazafiai meleg üdvözléssel maradunk

Déván, 1897. évi április hó 25-én

A kertületi tornaverseny végrehajtó bizottsága nevében: Báró Szentkereszti György, elnök. Hollaki Artur helyettes elnök. Báró Bornemisza Tivadar, alelnök. Issekutz Antal alelnök. Réthi Lajos, alelnök, Fogolyán Sándor, biz. jegyző. Téglás Gábor, ügyvivő alelnök. Tóth Ferencz, tornatanár.

Allategészségügyi közlemények.

Legalább 120 kg. élősúly sertések Baden városba bevihetők.

Az alsó-ausztriai cs. kir. helytartóságnak folyó évi április hó 12-én 29645. szám alatt kelt hirdetménye szerint, a darabonként legalább 120 kg. élősúlyu egészséges sertések Magyarország és Horvát-Szlavonország járványmentes területeiről az 573. számú Allategészségügyi Ertesítőben vagy is a folyó évi 12962. számú itteni körrendeletben foglalt általános feltételek és a 3 nap alatt való levágatás kötelezettsége mellett Baden városba is bevihetők.

Magyarországból és Horvát-Szlavonországból sertések élő állapotban Turnau városba bevihetők.

A osehországi cs. kir. helytartóság folyó év április hó 16-án 57729. számú hirdetménye szerint a Magyarország és Horvát-Szlavonország zár alá nem vett törvényhatóságaiából származó legalább 120 kg. élősúlyu sertések, Turnauba is a vágóhidra a folyó évi február hó 25-én kelt 12962. számú körrendeletben (573 számú Allategészségügyi Ertesítőben) foglalt feltételek mellett bevihetők. (1897. ápr. 24. 24127. a.)

Külföldről érkező állatszallítmányoknak lerakás alkalmával való állatorvosi megvizsgálata iránt.

Felmerült eset alkalmából szigorú mihez tartás végett figyelmeztetem a közlekedési vállalatokat, hogy az utmutató kiegészítő részének 38. lapján 1.) f.) pont alatt kiadott itteni rendelet értelmében úgy a külföldről, mint Ausztriából és Horvát-Szlavonországból is érkező szarvasmarha, borjú, juh, kecske- és sertésszállítmányok csakis marbarakodóul engedélyezett állomáson, előzetes állatorvosi megvizsgálás után rakhatók ki. (1897. évi április 25-én. 24012. sz.)

— **Pályázati hirdetések.** Népszerű kendertermelési utmutató megírására pályázatot nyitok.

Az utmutató célja, hogy abból a földmivelő néposztály a kendertermelésnél szükséges ismereteket elsajátíthassa.

A kendertermelési utmutató legfeljebb 5 garmond szedestű ivre terjedhet. Tartalmaznia kell a kendertermelésének minden egyes részletét: talajelőkészítés, a vetés, magtermelés, az aratás, áztatás, törés, tilolás és bálozás leírását.

Az utmutató nyelvezetre népies és magyaros legyen. Különösen súly fektetendő az utmutató megírásánál a nálunk divó eljárás hibáinak és az abból származó hátrányoknak tüzetes ismertetésére és az okszerű termelés és kikészítés előnyös volta.

A pályadíj ivenként százhatvan (160) korona.

Az idegen kézzel írt és jelíges levéllel ellátott pályamunkák a vezetésem alatt álló ministerium iktató hivatalába a jelen hirdetmény keltétől számított 6 hónap alatt nyújtandó be.

Budapest, 1897. évi április hó 1.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

*

Az irodakezelési teendők elátására a mitroviczai m. kir. folyamernőki hivatalnál rendszerezített és az 1893. évi IV. t. cz. alapján a XI. fizetési osztály 3-ik fizetési fokozatába sorozott egy irodasegéd-tiszt állásra pályázat hirdetettik.

Ezen állással, mely az 1873. évi II. t. cz. értelmében első sorban a kiszolgált igazolványos altisztek számára van fenntartva, évi 500 frt fizetés és a törvény által megállapított lakpénzilletmény van egybekötve.

Ezen állás egyelőre ideiglenesen töltetik be, s az ideiglenesen kinevezett csakis egy évi szolgálat után, a mennyiben alkamasnak bizonyul, fog állásában végleg megerősíteni.

A pályázóktól az 1883. évi I. t. cz.-ben körülírt minősítésen kívül a horvát nyelvben szóban és írásban való teljes jártasság, szép és jól olvasható írás, továbbá hasonló és pedig lehetőleg műszaki alkalmazásban eltöltött legalább egy évi gyakorlatnak okmányolt beigazolása kívántatik meg.

A kik más nyelvekben is jártassággal bírnak, előnyben fognak részesíttetni.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyernek óhajthák, hogy a fentebb körülírt minősítéseket, életkorukat és eddigi gyakorlatukat igazoló bizonyítványokkal, továbbá az illetékes előjáróság által kiállított erkölcsi, valamint egészségi állapotukat igazoló közhatósági orvosi bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat és pedig a kik állami vagy hadiszolgálatban állanak, felettes hatóságuk útján 1897. évi május hó végéig a nevezett folyamernőki hivatalhoz nyújtsák be.

Budapest, 1897. évi március hó 30.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

*

A budapesti m. kir. állatorvosi akadémia beneztani és vegytani tanszéke mellett üresedésben levő és évi 600 frt ösztöndíjjal javadalmazott egy-egy gyakornoki állás betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

Az egy év tartalmára rendszeresített gyakornoki állásokra magyarul tudó, s magyar honpolgárságukat igazoló állatorvosok és állatorvosjelöltek pályázhatnak, kik kötelesek azon tanévet, melyben kinevezetnek az akadémián töltetni.

A szabályszerűen és pedig: keresztlevéllel, illetve születési bizonyítvánnyal, szolgálati bizonyítvánnyal, a katonai kötelezettségnek miként történt teljesítésére vonatkozó igazolvánnyal, esetleg állatorvosi oklevéllel felszerelt és 50 kros helyegjeggyel ellátott folyamodványok a földmívelésügyi m. kir. ministerhez czimezve a m. kir. állatorvosi akadémia igazgatóságához folyó évi június hó 10-ig nyújtandók be.

Később érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1897. évi április hó.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1897. május 6.

— **Kossuth Ferencz Abrudbányán.** Kossuth Ferencz a mióta visszatért Magyarországra, ámbár sok oldalú és nagymérvű elfoglaltsága nagyon kevés időt enged neki, mégis az ügy fontosságának tudatától áthatva, beható tanulmányok tárgyává tette a magyarországi bányaviszonyokat. Hazánk geológiai viszonyainak tanulmányozásából Kossuth Ferencz ugyanis azt a meggyőződést merítette és azt a nézetet vallja, hogy országunk földje dus kincseket rejt magában különböző fémekben és érczekben, de legfőképp aranyban és szinte megbocsáthatatlan hanyagság közgazdasági életünk vezérművei részéről, hogy a kinálkozó kincsek, a nemzeti vagyonsodás e tárházai iránt oly érthetetlen közönyt tanúsítanak. Kossuth Ferencz ezektől indítatva m. hó 26-án felment Abrudbányára, hogy az ott lévő nagykiterjedési aranybányákat megsejmelje.

Alig szívárgott ki a hír, hogy Kossuth Ferencz odaérkezék, Abrudbánya és környékének lakossága hazafias lelkesedéssel készült őt fogadni.

Már Zalathnán a legszívélyesebb ünnepeltetésben részesítették és Kossuth eleget téve az igazgatóság meghívásának, meglátogatta az ipariskolát, hol az ifjúság a leglelkesebb óvációkban részesítette.

Abrudbánya határában a város intelligenciája számos kocsival fogadta és Mozes Mihály unitárius pap lelkes beszédben üdvözölte, melyre Kossuth válaszul köszönetét fejezte ki a váratlan ünnepeltetésért.

Kedden a vöröspataki bányatelepeket nézte meg, hol a község lelkes női szebnél-szebb csokrokkal fejezte ki szeretetüket. Visszatérve Abrudbányára, a 48-as honvédek tisztelgését fogadta és a polgárság egy harmincz tagu küldöttség által hívta meg a tiszteletére rendezett banketre, melyen kétszázan vettek részt. Szebnél-szebb felkészöntöket mondtak Mózes Mihály lelkész, dr. Nagy Ferencz orvos, Vári Gábor és Böcker Sámuel gyógyszerész, Nagy Ferencz néven hölgyküldöttség élén, gyönyörű csokrot nyújtott a Kossuthnak.

Kossuth a banketen igen nagy hatással beszélt. A honfiak kötelessége munkálkodni nem csak a politikai téren, de a közgazdasági téren is. Mindenkinek kötelessége arra törekedni, hogy a jólétet növelje, mert a politikai függetlenség az anyagi függetlenségből fejlődhetik ki.

Szerdán Kossuth több abrudbányai aranybányát vizsgált meg, melyeknek természetes gazdagsága bámulatra ragadta.

Még aznap Kossuth visszautazott Budapestre: utközben híre ment hogy melyik vonat hozza és itt Gyulafehérvárt vagy több szözből álló díszes közönség várta Kossuth Ferenczet, ki a rendelkezésre álló egy órai várakozási időt arra használta fel, hogy a Hunyadiak sírját megtekintette. A várbeli templomot dacára az esti órának a püspökség szíveségéből kinyitották s Kossuth Erőss József főgym. tanár s a templom restaurációjára kiküldött Csányi Károly műépítő kíséretében megtekintette az érdekes műremeket, melyet — mint mondá — Európa egyik legérdekesebb templomai közé kell sorozni.

Kossuth Ferencz ez újabb erdélyi utjában, bár senkit sem értesített jöveteléről, meggyőződhetett arról, hogy mily őszinte ragaszkodás van Erdélyben a Kossuth-név iránt és az ő személye iránt is; Kossuth többek előtt nyilvánítá azt, hogy mennyire meglepet a ragaszkodás, melyet Erdélyben tapasztalt.

— **Fehérvári találmány.** Egy elmés és gyakorlatilag rendkívül hasznos találmányról kaptunk hírt és láttuk azt valóságban is. Egy türekvő és a találmányokban már több ízben szerencsés kézzel kutató iparos találmánya ez, melyre már, mint halljuk, szabadalmat is vett magának. „Hordozható készülék, vizet saját tartályaikban való felmelegítésre” címet kapott a szabadalomban a találmány, a mit rövidében németül Wasserwarmapparaturak neveznek. Lehet ezzel a készülékkel egy hordó, egy kád, egy cseber vagy egy üst vizet alig néhány percz alatt minden füst vagy más kellemetlen gőz nélkül felmelegíteni, ha kell forrásba is hozni. Házitón, vagy alatt a pince felekén, kamarában vagy bármely fényes teremben e készülékkel meleg v. forró vízhez juthatunk. S ez a legfőbb tulajdonsága a készüléknek, hogy t. i. nem kell a mosóházba meleg viz után szaladgálni, ha arra a hálósobában van szükség, mert e készülék segítségével ülő v. kádfürdőinket tetszés szerinti hőfokig melegíthetjük. A találmány alakja egy csinos fürág-edényhez hasonlít, melynek két felőli fogantyúja („füle”) légvezető csatornát képez a készülék felekén egy lángtelephez, a mi denaturált szeszből áll. Ötven centiliter szesz elégetése mellett a legnagyobb kád viz is majdnem forrásig melegelegethető. Mint értesültünk, Milos Lajos, kádár mester, a készülék feltalálója, vasárnap d. e. 11 órakor a városi sétaterén fogja bemutatni találmányát meghívott közönség előtt.

— **A helyben megjelenő K. É.** a sajtóhíbakat büngészi, — ime bemutatunk mi is egy a Közélet ez évi 11. számában megjelent következő hirdetményt: A helybeli katonai tiszti étkezdébe egy minden tekintetben megfelelő szakácsné kerestetik. Cím a szerkesztőségben. Valjón miért kellett a cím után a szerkesztőségben tudakozni?

— **Egy új iparág.** Az ismert bécsi esernyőgyáros Beer, Drab és Társa cég Budapestén május 1-vel egy nap- és esernyőgyárat fog üzembe helyezni. Ez lesz az első ilyenmü intézet, amely Magyarországon ernyőgyártással foglalkozik, s a magyar kormány állami kedvezményekkel is támogatja a cég kezdeményező vállalkozását. A gyártelep a modern technika minden igényének

megfelelően fog beruháztatni s így remélhető, hogy Magyarország ez iparágban is rövid időn függetleníti magát a külföldi versenytől. Hazánk közgazdasági viszonyaira nézve mindenesetre öröndetes jelenség, hogy külföldi gyárosok indítatva érzik magukat nálunk új gyárak és új iparágak meghonosítására s ezután hozzájárulnak hazánk ipari fejlődésének előmozdításához. Az új gyártelep, mely Beer és Drab első magyar nap- és esernyőgyára czéget visel. Budapest, V. Sas-utca 23. sz. alatt létezik.

— **Az „Osztály-Sorsjáték.”** Most, hogy a törvényhozás intézkedése folytán a kis lotto eltörlésével hazánkban a nagy előnyöket és nyerési esélyeket nyújtó osztály-sorsjáték fog életbe lépni, igen életravalónak, hasznosnak és időszerűnek tartjuk *Az „Osztály-Sorsjáték”* című szaklapnak megjelenését. E lapot, mely mint címe is mutatja, legfőképpen az új osztály-sorsjáték ismeretelésének van szentelve, a legkiválóbb szakemberek szerkesztik. *Az „Osztály-Sorsjáték”* című lap minden hó 1-ső és 15-ik napján fog megjelenni és hasznos, sőt nélkülözhetetlen útmutatások vezetője lesz mindazoknak, a kik az osztály-sorsjáték iránt érdeklődnek. És kell-e mondanunk, hogy ez új intézményünk már a legközelebbi napokban meghonosíttatik, a legszélesebb körököt fogja érdekelni. Mert az osztály-sorsjátéknak, mely pedig oly hathatós közgazdasági tényező lesz, a lényegébe még oly kevesen baltoltak be nálunk, oly kevesen ismerik annak előnyeit, módzatait, rendszerét, hogy igen házagpótlónak tekintendő. Az „Osztály-Sorsjáték” című szaklap, mely úgy a nagyközönségnek, mint az osztály-sorjegyek elárúsításával foglalkozóknak, az osztály-sorsjátékokra vonatkozó minden fölvilágosítást és magyarázatot meg fog adni. Az elárusítók részére, kik szintén tájékozatlanul néznek az új sorsjáték iránt, meg éppen nélkülözhetetlen organum lesz. *Az „Osztály-Sorsjáték”* című szaklap, mely a kis lotto eltörlésével megkárosított elárusítók érdekeinek megóvását is egyik főczélul tűzte ki. Az „Osztály-Sorsjáték” cz. lap a félévi huzások ideje alatt naponként, a huzások után 1—2 órával megküldi előfizetőinek az azuapi hiteles huzási lajstromot és e. en kívül előfizetői részére kitűnően szerkesztett szerkesztői postájában mindenemű fölvilágosítást megad. Végül *Az „Osztály-Sorsjáték”* cz. lap nélkülözhetővé fog tenni minden más sorjegy-huzási lap járatását, mert nemcsak az osztály-sorsjáték, hanem valamennyi nálunk forgalomban levő sorjegy-huzásait pontosan fogja közölni. *Az „Osztály-Sorsjáték”* cz. lap előfizetési ára a huzási lajstromok naponkénti megküldésével (ami évente körülbelül 50 nap) egész évre 3 frt, félévre 2 frt. Az előfizetési pénz *Az „Osztály-Sorsjáték”* kiadóhivatalához, Budapest. IV., Teréz-körút 18. sz. a. küldendő.

— **Valóságos Isten áldása** köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, a tüdő és torok mindennemű betegségeinél *Egger díjfalmaszott Mell-Pasztillák és senki el nem mulassza* saját jól fölfogott érdekében — azoknak *idejekorán* való használatát. Számtalan elismerő hála nyilatkozat tanuskodik elvitáhatatlanul e kitűnő szer biztos hatása mellett. Kapható: 25 kr, 50 kr és 1 frtos eredeti dobozokban minden gyógyszerertárban. Fő és szétküldési raktár Nádor-gyógyszertár Budapest váci körút 17.

— **A legujabb találmány.** Az ipar legfrissebb újdonsága a burgonyából készült billiárdgolyó. Bizonyos savak behatása alatt ugyanis a burgonya anyyira megkeményedik, hogy versenyezhet az elefántcsonttal, a melyhez színe nézve is hasonlít, úgy, hogy jó szeme legyen annak, a ki fel akarja ismerni, melyik billiárdgolyó készült elefántcsontból és melyik burgonyából. Természetes, hogy a burgonya-golyók sokkal olcsóbbak, mint azok, a melyek elefántcsontból valók.

— **Sztrájkoló sírásók.** Ha már mindenki elégedetlen a sorsával, miért legyenek épen a sírásók megelégedve, és ha, a kik keresetüket keveslik, sztrájk-aligyezkének segíteni magukon, miért ne sztrájkolnának a sírásók is? Így gondolkozhatott Mehun francziaországi városka három sírásója, a kik keveselvé jövedelmüket, kimondták a sztrájkot. Azt panaszzolják, hogy a városka lakói nagyon hosszú életűek, haláleset nagyon kevés fordul elő és így extra-díjakban csak ritkán van részüik, fizetésükből pedig nem tudnak megélni. Addig nem ásnak sirt senki ember fiának, a míg helyzetükön nem segítenek. A sírásó helyzete különben nem oly kellemes, hogy sok új versenytársától kellene tartaniok és így alkalmasint ézelt is érnek,

Iskola és család.

(Folyt.)

Ellenben külföldön, t. i. Német, Angol és Franciaországban a játszóterek már a múlt század közepétől nagyon divatoznak. És hogy mennyire kiváló tényezői ezek a testi nevelésnek, azt gyenge tollam még csak megközelítőleg sem képes ecsetelni. Az Éjszak Amerikai egyesült államokban plane az állam tette magáévá ezen testképző sportot. Az Unioban ugyanis

(hol a városok gomba módra keletkeznek) Congressusi törvény kötelezi a lakosságot 25 ár területnyi földnek iskolai czélra való kihatására. Ezen terület — keilőleg előállítva — az ujonnan felállítandó iskola részére játszótérnek lesz átengedve.

A testi nevelésnek — mint említém — másik fontos tényezője a torna. — A torna és a játék merőben különböznek eredetükre és hatásukra nézve. Ember alkotta a torna iskolát; de a játszótért az Isten. A torna különben is egy idegen földről hozzánk áttöltött fiatal növény. S reája nézve az az elv áll, hogy úgy a gyermeknek, mint az ifjunak csak sikeres a tornászata, ha őt mulattatja; hogy pedig mulatassa, ahhoz okvetlen megkiváztatik hogy játék legyen a főalakja.

Mielőtt a tornáról egyetmást szólnék, az a kéri és merül fel, honnan származik a tornázás ismeretes sikertelensége?

Ha ennek sikertelenségét jól megfigyeljük, hát több rendbeli okban találjuk. Első ok a mi nemzet veralkatunk és tempamentünk. A magyar nemzet multja és hagyományai erős testgyakorlatokra utalnak. A magyar szomszéd népekhez csak fegyverei összemérése végett ment látogatóba. S ha a gerelydobás korszaka le is járt; de fenmaradt a lovagias érzület, a melynek fentartására a tstedző játékok és athletikai gyakorlatok vannak hivatva.

A másik okát az áttöltetés módjában kell keresnünk. A torna ugyanis az eredeti motívumoktól kivétközve került hozzánk. — A 3-ik ok pedig abban rejlik, hogy a tornánál mindig egy mozgásról, vagy mozgás csoportról — tehát utazásról — van szó; de soha sincs leleményességről. A gymnastikát soha sem szabad olyan módon üznünk, hogy a gyermekek ásitozzanak, — a nélkül, hogy a vérök élénkűne. Én ezzel szemben azt akarom látni, hogy a gyermekek fússanak, hallani akarom éneköket és lármájokat, látni akarom, hogy örömrivalgásukban, fáradozhatatlan jókedvűkben hogyan csurog róluk az izzadság és azért annak idején egészségeseknek és erkölcsösöknek fogjuk őket találni.

A tornászás atyja Jahn is azt tartotta, hogy egy teljes testgyakorlatot játékok és játszótér nélkül gondolni sem lehet. Mindezekből következik, hogy a torna a játéknak — ugyszólva — csak kiegészítője s annak elemeibe bevezető s 30 perczig tartó szabad- és rendgyakorlatok az ifjuságnak javára fognak válni.

Nem kell azt gondolni, hogy a kevésbé módost osztályoknak — a parasztnak és polgárnak — a tornára szüksége ne volna. Már tisztán egészségügyi szempontból is tornának helyet kell foglalni a népiskolai tantárgyak között. De még ennél magasabb területekből is okvetlen szükséges, hogy az mindennemű tanintézetbe bevezetessék. Egy népesalád csak úgy képes nemzeti jellegét fentartani, ha az védképes állapotban van. En azon a véleményen vagyok, miszerint a magyar nemzet a világtörténelemben valaha még kiváló helyet van bivatva elfoglalni. — Minthogy pedig katonáink a paraszt- és polgárosztályból vétetnek, következképeu minden népiskolában kell tornáznai. Ha a tornászat valaha igazán népszerűvé lesz, akkor abból könnyen fognak népiünnepélyek fejlődni. Mint pl. Sveiczban, Németországban és az E. Amerikai államokban.

Az ugynevezett vasárnapi testgyakorlati versenyek lesznek bivatva köznépünkél már nagyon is lábrakapott vasárnapi dorbézolásokat, kártyajátékokat elenyéztetni. Az iskolának ugyanis az egész embert kell kiképezni, következkőleg a képzésben nem csak a léleknek, hanem a testnek is részt kell vennie. A régi oktatásunk igen nagy hibában leledzett, mert azon együgyű gondolatból volt vezéreltetve, miszerint az embert csak az égnei kell nevelnie. A múlt századoknak ezen absurd hagyományát a tanügyi világ már rég a lomtarba lökte. Mert nem szabad figyelemmel kívül hagyni azon körülményt sem, hogy a tornászat van bivatva első sorban a nagyvárosi gyermekek általánosán üsmert testi gyengységét és esenevészségét beszüntetni, nemkülönben a falusi gyermekek lombaságán és ügyetlenségén is segíteni. Az az ember, ki valaha tornázni tanult, egész másként mozog, mint atapultalan. Végül: a tornászatra mindkétnemű ifjuságnak egyaránt szüksége van, tehát fiúnak és leányuk egyaránt tornásznia kell. Az elért erőnek és ügyességnek nem szabad veszendőbe mentni! Ha a fiatal korban megszerzett erőmennyiséget gyümölcsöztetni ohaíttjuk, akkor a felnőtteknek is kell tornáznioik.

Legyen szabad pár szóval az érteimi nevelésről is megemlékezni. Azért mondom pár szóval, mert az erkölcsi neveléshez viszonyítva itten fordítva áll az arány, t. i. az értelem fejlesztésével első sorban az iskolának és másod sorban kell a családnak foglalkozni.

Az értelemgyakorlás czélja az elmét erővel és rugalmassággal ellátni. Egyszóval a nevelés, vagy gyakorlás az elme építése, az ismeret szerzés pedig az elme bebutorozása. Az elme bebutorozása pedig -- mint

tudjuk — főleg az iskola hatáskörébe tartozik; de azért a családnak is ki kell venni az őt megilelő részt.

Az értelemi működés teszi megszokottá a gyermeknél azt az itele'módot, melyet mástól el nem tanulhatni s melyet az életben „józan észnek” szoktak nevezni. A józan ész többet ér a világ minden könyves tudományánál. A józan ész az a valami, mely a világon legbővebben van kiosztva; mert mindenki azt hiszi, hogy gazdagon van vele ellátva s még kiket egyebekben legnehezebben elégítheti is ki, azok sem szoktak többet kívánni, mint amennyiök van. A józan ész lévén az a sódarab, mely nem engedi, hogy a többi tehetségek elposhadjanak.

(Folyt. köv.)

Nyilttér*)

Foulárd-selyemet 60 krtól

3 frt 65 krig méterenként — japáni kínai stb. a legujabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg-selyemet 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima csikos, koezkázoit, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen házhoz szállítva, valamint mintákat postafor-dultával küldenek **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.** Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

1) E rovatban megjelenő közleményért nem vállal e felelősséget a Szerkesztőség.

Hirdetések.

WERTHEIM

kettős tűzésű VARRÓGÉPEK.

Elsőrendű német gyártmányt házi- és ipari használatra szállítok Bécsből az osztrák-magyar monarchia minden helyére.

Magaskaru láb gép . . . 35 frt 50 kr.
Magaskaru kéz gép . . . 31 frt 50 kr.
Körhajtógép 49 frt — kr.

30 napi próbaidő. 5 évi jótállás.

Minden gépet, mely a próbaidő alatt nem bizonyul kitűnőnek, költségre kifogás nélkül visszaveszem.

Árjegyzék és varrásminta kívánatra rendelkezésre áll.

Varrógép-szétküldési czég:

Louis Strauss,

a cs. k. államhivatalnokok egyletének szállítója.

Bécs, IV., Margarethenstr. 12. d. h.

Vevők köréből.

(Közzétételre való beleegyezéssel.)

F. évi jan. 7. kelt levelét megkaptam és forró köszönetemet fejezem ki a varrógépért; nagyon meg vagyok elégedve, mert a mennyiben kipróbáltam teljesen megfelel várakozásomnak. Ha valaki varrógépet venni akarna, szívesen önhöz utasítom vagy magam is írok.

Rudária (Krassó Szörény m.), 1897. január 13.

Didra ga Dímít

Az általánosán elismert és jóhatásúnak bizonyult

„BARATTAL”

című növénysszer gyomorlikőr készítményem kitűnően és gyors segety eszközl

székrekedés, étvágytalanság

és az ebből eredő bajok ellen.

Használati könyvvel együtt egy üveg ára 40 és 80 kr. Kapható **Gyulafehérvár** Misselbacher J. B. Jakabfy Albert és Wallentin Lajos urak iszerkereskedésben.

Valamint a készítőnél utánvét mellett.

Zenke Zoltán,

Hm.-Vásárhely, Arpád-u. 21. sz.

Arverési hirdetmény.

Aj.
A m. kir. kincstár birtokában levő, Alvincz község határában a régi Marosmedrében 385 sz. tjkvi 6173—14,6173—17 és 6173—18 hrsz. 822 □-öl + 9 h. 643 □-öl + 432 □-öl összesen tehát 10 hold és 297 □-ölnyi kiterjedő süfűzes eladásairánt a múlt évi november hó 19-én megtartott árverés a kellő eredményre nem vezetvén, a nagyméltóságú m. kir. pénzügy-ministerium f. évi március hó 24-kén kelt 97083 számú magas rendelete folytán ezennel újabb árverés hirdettetik s e célra határnapul **f. évi május hó 26-ike tűzetik ki**, mely napon d. e. 10 órakor az árverés alólikt kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében meg fog tartatni.

Kikiáltási ár 1325 frt. A szóbeli árverés megkezdése előtt alulírott kir. pénzügyigazgatósághoz írásbeli ajánlatok is benyújthatók az elnökségnél. Ily ajánlatok 50 krros bélyeggel ellátva a kikiáltási árnak 10%-ával bánatpénzül terhelve ajánlattevő által aláírva adandók be s ezekben az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kitéve. Ugy szintén világosan kitéve az ajánlattevőnek az a nyilatkozata, hogy ő az árverési feltételeket jól ismeri és magát azoknak alá veti. Az írásbeli zárt ajánlat borítékba teendő és a borítékon ezen hirdetmény ügyszámára való hivatkozás mellett felirandó: „Írásbeli zárt ajánlat az alvinczi kincstári süfűzes megvétele tárgyában.“ Névalírás a borítékon nincs megengedve.

A szóbeli árverelők részéről bánatpénzül szintén a kikiáltási árnak 10% teendő le. A legtöbbet ígérő bánatpénze vissza tartatik, kivel az adásvevési szerződés felsőbb jóváhagyás fentartásával meg fog köttetni; a többiek bánatpénze azonnal visszaadatik. Az árverésben részt vehetnek mindazok kik hazai törvényeink szerint szerződés kötésre jogosítvák és a kik a kincstárnak bérhátrálékkal nem tartoznak. Az ezen árverésre vonatkozó egyéb különös feltételek alulírott pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

M. kir. pénzügyigazgatóság,

Nagy-Enyed 1897. április 28-án.

Reinbold p. üigazgató.

Hoff János-féle Maláta-készülék**gyengélkedők és betegek számára.****Hoff János-féle
Maláta egészségi ital.**

Mell, tüdő és gyomorfájás, emésztési nehézségek általános elgyengülés ellen, valamint üdülők számára legjobb izle-es erősítő szer.

10 év óta vagy már régebben önnél vásárolok Maláta-egészs. sörte és a többi Maláta-készülékeket. Ez az egyetlen szer, mely feleségem egészségét helyreállította. Kérek egy új küldeményt.

C. Bögnér, Bécs, Hofmühlgasse.

**Hoff János-féle
összpontosított Maláta-kivonat.**

Torokfájás, valamint kóros köhögés ellen; különösen gyermekek számára; leheleti-szervek megbetegedésekor ajánlató; a bevételre is kellemes.

Az ön maláta-készülékei valóban jó és erősítő szerek. Kérem küldjön belőle 5 nagy üveget, 1 font Maláta-csokoládét és 2/3 erszény maláta bonbonst.

Fischer G. örnagy, 37. gyalogezred Nagyvárad.

**Hoff János-féle
Maláta egészségi Csokoládé.**

Gyengeség, vérszegénység, idegesség, álmatlanság, étvágytelenség ellen nagyon ajánlató. Kiváló jóízű igen tápláló és nagy eredménnyel beteg és gyenge gyermekeknek és szoptató anyáknál használható.

Az ön maláta-csokoládéja a legkifinomottabb a mi előttem ismeretes. Ezt a kellemes italt kóros gyomorfájás, illetőleg emésztési nehézségeknek, vérszegénység és általános gyengélkedéseknek mindig jó eredménnyel használtam fel.

Dr. Nioai Triebeli orvos.

**Hoff János-féle
Maláta-kivonat-Mell-Bonbons.**

Köhögés, rekedtség ellen töltömulhatatlan. A valódi Maláta-kivonat-Mell-Bonbons minden emésztési nehézségek nélkül tetszés szerinti mennyiségben bevehető.

Csodálatos volt az erős és nehéz köhögés gyógyulása az ön Maláta-Mell Bonbons használata által.

v. Zedlitz Neukirch, Waldenburg

Az ön bonbonjai feleségemnek köhögése ellen nagyon jó befolyással vannak. Busch, lelkes Weischütz.

Kapható gyógyszerárakban, fűszer és más kereskedésekben, valamint Hoff János es. és kir. udvari szállító Wien I. Bez., Graben, Bräunerstrasse 8.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Az 1895. évi caira s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált a nagyobb kórodákban kitudó sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait u. m.: **köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 koron, erősebb hatású 2 kor. 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszerárakban király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur gyógyszerárakban váci-körút 17. sz. — Ugyintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárakban valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél
S. A. UJHELY

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek

Ugyintén: Gyulafehérvárott **Marcell E.** urnál.**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvény, csúsz, ízületi, tagzaggatás, és meghűlések, és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárakban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánsz van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. A. és társa, es. és kir. udvari szállító, RUDELSTADT.

Liquer-gyáraknak

és olyanoknak a kik szesztermelésel foglalkoznak ajánlom

ESZENCZ

különlegességeimet
tökéletesen összeállítva likörgyárak számára.

Árjegyzékek és magyarázatok ingyen.

Pollák Fülöp Károly

Eszenzia-különlegességek gyára.
PRAGA, Mariengasse 18.**Valódi brünni posztószövetek**

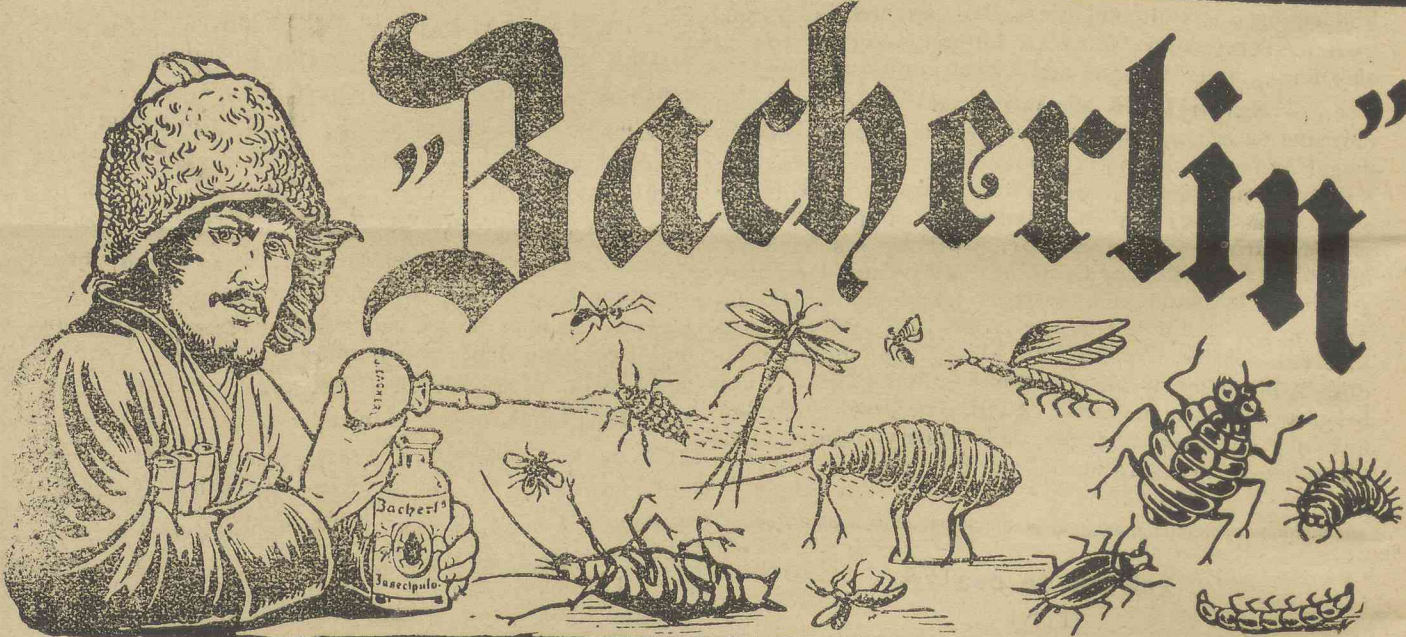
Egy vég	frt 3.10 jó
3.10 méter hosszú	frt 4.10 jó
teljes úriöltöny	frt 4.80 jó
ára csak	frt 6.— jobb
	frt 7.75 finom
	frt 9.— igen finom
	frt 10.50 legfinomabb

Egy vég egy fekte szalonöltönyhöz 10 frt. Felöltőszövetek: loden, peruvien, dosking, állami és vasuti tisztviselőknek való szövetek, legfinomabb kammgarn és cheviotokat stb. stb. küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert

**posztógyári raktár
Kiesel-Amhof Brünnben.**

Minták ingyen s bérmentve. Mintahű szállítás.

Figyelemreméltó! A t. közönségnek fontos azt tudni, hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja mint a közvetítő kereskedelem útján. A Kiesel-Amhof brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számítja hozzá a magánvevőt annyira megkárosító ugynevezett szabóengedményt

csodálatraméltóan hat!

biztosan gyorsan öl mindenféle káros rovarokat és azért millió vevőktől dicsértetik és ke-restetik. Ismertető jelei a következők. 1. a lepecsételt üveg. 2. „Zacherl“ név.

Kapható: Gyulafehérváti: Fröhlich Gy., Jakabfy A., Fingerhut J., Szentgyörgyi M., Wallentin L. **Abrudbánya:** Molnár Árpád, Balázsfalva: Consum-Veren, Schiessl Károly, Sinberger Salamon **Hátszeg:** Mészáros János, Bács János, Kemendy Albert, Popovits A., Maros-Ujvár: Mendel Izidor, Virág Tamás. **Piski:** Zeidner W., Gusztáv, Wilsner Ferd., **Szászváros:** Gross Rud., Hollitzer L., Wlad N., Wieser Ferd., Zobel M., G., Schuleri Fridr., Németh János. **Szász-Sebes:** Binder I., Ludvig, Fabritius József, Gross T. János, Lederhiller W., Onitju J. **Verespatak:** Moldován Lajos.